

Program
wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej
im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Komańczy

Myśli Kardynała Stefana Wyszyńskiego

„Człowiek jest odpowiedzialny nie tylko za uczucia,

które ma dla innych, ale i za te, które w innych budzi”

„Każda rzecz wielka musi kosztować i musi być trudna.

Tylko rzeczy małe i liche są łatwe”

„Od siebie trzeba wymagać najwięcej”

MISJA SZKOŁY

Jesteśmy szkołą środowiskową, która uczy, bawi, wychowuje oraz opiekuje się dziećmi z klas I-VIII oraz dziećmi z punktu i oddziału przedszkolnego. Naszym celem jest wspieranie rodziców w wychowaniu dzieci, zgodnie z uniwersalnym systemem wartości. Chcemy, aby środowisko szkolne zapewniło uczniom wszechstronny rozwój osobowy w aspekcie intelektualnym, etycznym, emocjonalnym, społecznym i fizycznym. Dbamy również o prowadzenie działań profilaktycznych, które mają na celu kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia, bez potrzeby stosowania używek i agresji, kształtowanie umiejętności życiowych, jak również zapobieganie sytuacjom i zachowaniom problemowym w szkole.

Propagujemy partnerstwo i współpracę między uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły oraz środowiskiem lokalnym.

WIZJA SZKOŁY

W naszej szkole dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest członkiem społeczności ogólnoludzkiej, wspólnoty narodowej oraz społeczności lokalnej. Uczymy dzieci miłości do małej i wielkiej Ojczyzny oraz Europy. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie, troszczącego się o środowisko przyrodnicze, w którym żyje. W naszej szkole panuje życzliwa i bezpieczna atmosfera, wzajemny szacunek, akceptacja i współdziałanie nauczycieli, uczniów, rodziców i innych pracowników szkoły. Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu szkoły, są partnerami w podejmowaniu decyzji dotyczących jej funkcjonowania. Otrzymują pomoc i wsparcie w wychowaniu dzieci. Dbalność o bezpieczeństwo, życie i zdrowie dzieci jest najważniejszym celem w pracy opiekuńczo-wychowawczej wszystkich nauczycieli i pracowników szkoły. Szkoła zapewnia opiekę pedagoga szkolnego. Dobre wyposażenie naszej szkoły zachęca do

zdobywania wiedzy, a sala gimnastyczna i boisko sportowe zapewniają warunki do prawidłowego rozwoju fizycznego dziecka. Bogaty księgozbiór biblioteki szkolnej sprzyja rozwojowi intelektualnemu, wzbogaceniu zasobu słownictwa, rozwijaniu wyobraźni oraz wyszukiwaniu i korzystaniu z informacji. Zajęcia w naszej szkole pozwalają wydobyć i rozwinąć talenty dziecka, nauczyć go samodzielnego rozwiązywania problemów, wiary we własne siły i asertywności. Nasi uczniowie wyposażeni w wiedzę i umiejętności potrafią wykorzystać ją w dalszym etapie kształcenia i funkcjonowania we współczesnym świecie. Nasi nauczyciele są kulturalni, sprawiedliwi, konsekwentni i cieszą się autorytetem wśród uczniów i rodziców. Wspierają dzieci w ich rozwoju, pomagają w rozwiązywaniu problemów, rozwijają zainteresowania.

Program wychowawczo-profilaktyczny tworzony był przy współudziale rodziców, uczniów, nauczycieli, pedagoga. Uwzględnia on propozycje i oczekiwania środowiska. Bazuje na wartościach, z których wynikają określone cele Program stanowi integralną i spójną całość działań wychowawczych pomiędzy szkołą, rodziną i innymi instytucjami. Jednym z najważniejszych zadań wychowawczych jest tworzenie więzi w szkole i w rodzinie. Ważne jest, aby nasi wychowankowie byli otwarci na innych i odpowiedzialni za społeczność, której są członkami.

Program realizowany jest przez wszystkich nauczycieli, pedagoga szkolnego i stanowi podstawę do opracowania klasowych planów wychowawczych. Plany te są dostosowane do konkretnej grupy uczniów, poprzez odpowiedni dobór form i metod realizacji celów.

Zakładamy, że w wyniku konsekwentnych działań według opracowanego planu wychowanek naszej szkoły będzie posiadał cechy osobowe, które wynikają z przyjętego systemu wartości.

Opracowanie programu poprzedziła diagnoza sytuacji szkolnej

Diagnoza sytuacji szkolnej

Diagnozy dokonano w oparciu o:

- analizę dokumentów szkolnych,
- obserwację zachowań uczniów,
- ankietowanie uczniów, nauczycieli, rodziców,
- fachową literaturę.

Diagnoza obejmowała m.in.:

- problemy młodzieży widoczne na terenie szkoły (przejawiane w zachowaniu uczniów),
- problemy edukacyjne i wychowawcze, rejestrowane przez dyrektora, wychowawców, innych nauczycieli i pracowników szkoły,
- problemy zgłaszane przez rodziców,
- problemy zdrowotne,
- problemy sygnalizowane przez kuratorów sądowych oraz współpracujących ze szkołą policjantów,
- zakres zainteresowań uczniów oraz zaangażowanie rodziców w działalność opiekuńczo-wychowawczą szkoły.

Identyfikacja problemu.

Na podstawie diagnozy środowiska szkolnego zauważono występowanie następujących problemów:

1. opuszczanie pojedynczych lekcji, wagary,
2. brak motywacji do nauki,
3. wulgaryzacja języka,
4. uzależnienie od Internetu, fonoholizm,
5. problem agresji, zwłaszcza słownej,
6. niewłaściwy tryb życia (niewłaściwy sposób odżywiania się, mało aktywności ruchowej).

W toku analizy zidentyfikowanych problemów ustalone zostały priorytety i określone cele oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.

KONCEPCJA WYCHOWANIA W SZKOLE

Wychowanie według tradycji personalistycznej to proces, w wyniku którego wychowanek ma osiągnąć pełny rozwój osobowy poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru (wychowanie ku wartościom),
- budowanie poczucia odpowiedzialności za dobro wspólne i za własny rozwój,
- poznanie i przestrzeganie norm społecznych,
- kreowanie postaw życzliwości i szacunku dla ludzi.

Podstawą tak rozumianego wychowania jest **podmiotowe** traktowanie każdego człowieka jako **osoby**, niepowtarzalnej jednostki, która posiada swoją wartość i godność oraz zdolność do doskonalenia własnego człowieczeństwa. **Wychowanie integralne** odnosi się do całego człowieka, wraz z jego fizycznością (ciałem), sferą psychiczną (emocjami, przeżywaniem uczuć wyższych i dokonywaniem wyborów), sferą intelektualną (poznawaniem, rozumowaniem, operowaniem pojęciami abstrakcyjnymi) i duchowością (światem wartości, poczuciem sensu życia) i polega na wspieraniu wychowanka w jego rozwoju oraz na wspomaganiu i aktualizowaniu jego możliwości i talentów.

Należy zintegrować nauczanie z wychowaniem, aby dziecko miało jasny cel poznawania świata oraz spójny system norm moralnych. Wychowanie winno ułatwiać wychowankowi zbudowanie zdrowego systemu wartości, wspomagającego samodzielność w dojrzałym życiu i chronić przed relatywizmem moralnym.

Takie rozumienie integralnego wychowania domaga się zaangażowania i wspólnej pracy jednym frontem wszystkich podmiotów szkoły: dyrekcji Szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawców klas i nauczycieli oraz administracji, rodziców i uczniów.

Aby zrealizować cele wychowawcze należy pamiętać o tym, że każdy nauczyciel jest wychowawcą w każdej chwili swojej pracy edukacyjnej. Głównym środowiskiem wychowawczym dziecka jest rodzina. Szkoła wspomaga rodzinę w wychowaniu.

Dopełnieniem działań wychowawczych szkoły są działania profilaktyczne.

CELE WYCHOWANIA

- **Główne cele wychowania**

Pełnia rozwoju osobowego, osiągnięcie pełni człowieczeństwa. Wszechstronny rozwój osobowy ucznia. Kształtowanie postaw społecznie pożądanych.

- **Szczegółowe cele wychowawcze**

I. Cele zasadnicze:

1. Dobrowolne podejmowanie nauki.
2. Pilność – sprawność wykonywania wszystkiego czego się podejmę, najlepiej jak potrafię.
3. Rozbudzanie ciekawości poznawczej.
4. Umiejętność organizowania i korzystania z czasu wolnego.
5. Respektowanie praw ucznia.
6. Propagowanie kultury fizycznej.

II. Dyscyplina:

1. Obowiązkowość – stałość i systematyczność w wypełnianiu obowiązków (frekwencja, jakość wykonywania zadań, punktualność).
2. Dbalność o zdrowie i higienę.
3. Skromność - umiar w zachowaniu i w wyglądzie zewnętrznym.

III. Cnoty społeczne:

1. Przewycięzanie egocentryzmu:
 - a. szacunek wobec godności drugiego człowieka,
 - b. prawdomówność.
2. Odpowiedzialność za drugiego człowieka:
 - a. za jego zdrowie rozumiane jako: dobrostan psychiczny, fizyczny i społeczny,
 - b. współpraca i solidarność,
 - c. koleżeństwo i przyjaźń.
3. Odpowiedzialność za dobro wspólne:
 - a. za dobra materialne (poszanowanie sprzętu, książek, pomieszczeń i budynku szkoły),
 - b. za dobra niematerialne (dobre imię szkoły),
 - c. za dobra duchowe (warunki do wszechstronnego rozwoju osoby ludzkiej).

Wartości w procesie wychowania:

- a. **społeczne**: rodzina, wspólnota (grupa – zespół klasowy), patriotyzm, Ojczyzna, naród, pokój, sprawiedliwość, prawa człowieka (dziecka), przyjaźń, tolerancja, moralność,
- b. **życia codziennego**: uczciwość, rzetelność, odpowiedzialność, szacunek, obowiązkowość, godność, wykształcenie, życzliwość, zdrowie,
- c. **duchowe**: piękno, dobro, szczęście, prawda, wolność, miłość, honor.

WARTOŚCI WYCHOWAWCZE PREFEROWANE PRZEZ SZKOŁĘ

Celem wychowania szkolnego jest pełny rozwój młodego człowieka we wszystkich sferach jego osobowości. W chwili obecnej do priorytetów wychowawczych należą:

- pomoc w uzyskaniu orientacji etycznej i hierarchizacji wartości;
- personalizacja życia i odnajdywanie swojego miejsca
 - w rodzinie
 - w grupie koleżeńskiej
 - w społeczności szerszej (lokalnej, regionalnej, narodowej).

Celem wychowania jest ponadto osiągnięcie przez ucznia pewnego zespołu cech i postaw. Powinien on być określany podmiotowo, z uwzględnieniem cech osobowych ucznia, powinien być przez ucznia akceptowany przynajmniej w zakresie poznawalnym dla jego wieku. W ten sposób wychowanie ma szansę przejścia w samowychowanie. Aby młody człowiek wzrastał osobowo ("stawał się") szkoła winna odsłaniać przed nim wartości i pomagać je urzeczywistniać. O miejsce dla wartości - dla prawdy, dobra, piękna – w granicach szkolnych murów musi się starać całe społeczeństwo.

W przypadku prawidłowo podejmowanych działań wychowawczych, uczeń wraz z wiekiem, podejmuje kontrolę nad rozwojem pożądanых cech, należących do wszystkich sfer jego osobowości:

- dba o sprawność fizyczną i zdrowie,
- panuje nad sferą wrażeń i doznań zmysłowych,
- kieruje harmonijnie rozwiniętą sferą uczuć,
- rozwija się intelektualnie,
- kształci wolę,
- rozwija sferę duchową.

Rodzice pełnią rolę zasadniczą i wiodącą w procesie wychowania dziecka. Szkoła spełnia funkcję pomocniczą, choć na niektórych płaszczyznach (kształcenie, przystosowanie do życia społecznego) - niezwykle ważną.

Drugorzędna rola szkoły nie oznacza bynajmniej, iż ta nie może stawiać swoich warunków dzieciom, a pośrednio rodzicom.

Wychowanie w szkole powinno mieć na uwadze całego ucznia, we wszystkich sferach jego osobowości, traktując go w miarę możliwości integralnie.

A. WYCHOWANIE FIZYCZNE

Cele:

- kształtowanie sprawności fizycznej,
- profilaktyka zdrowotna,
- hart.

Formy realizacji:

na lekcjach wychowania fizycznego, zajęciach rekreacyjnych, w kołach SKS, w trakcie gier i ćwiczeń terenowych, na zajęciach pozalekcyjnych, na wycieczkach.

B. KSZTAŁCENIE ZDOLNOŚCI SPOSTRZEGANIA I KOJARZENIA

Cele:

- wyostwienie zmysłów,
- umiejętność obserwacji,
- ćwiczenia pamięci,
- umiejętności koncentracji,
- zdolność kojarzenia.

Formy realizacji:

na wszystkich lekcjach prowadzonych aktywnymi metodami.

C. UKIERUNKOWANIE UCZUĆ, EMOCJI

Cele:

- kształtowanie wrażliwości uczuciowej,
- poznawanie własnej sfery uczuciowej,
- opanowywanie emocji,
- uwalnianie sądów, ocen spod wpływu uczuć,
- umiejętność kontaktowania się z ludźmi,

Formy realizacji:

w kontaktach interpersonalnych z nauczycielami, rodzicami i innymi uczniami, na godzinach wychowawczych, spotkaniach z pedagogiem szkolnym.

D. ROZWÓJ INTELEKTUALNY

Cele:

- poszukiwanie prawdy,
- przezwyciężanie lenistwa myślowego,
- poznanie swoich uzdolnień,
- rozszerzanie swoich zainteresowań,
- umiejętność przyswajania wiedzy,
- umiejętność poszukiwania informacji,
- umiejętność wypowiedzania się,
- budowa struktur myślowych,

Forma realizacji:

na wszystkich lekcjach, zwłaszcza prowadzonych aktywnymi metodami, na kołach zainteresowań, innych zajęciach pozalekcyjnych, w pracy indywidualnej ucznia.

E. ROZWÓJ MORALNY

Cele:

- myślenie wartościujące,
- umiejętność oceny własnych zachowań,
- gotowość do poświęceń,
- odwaga cywilna,
- świadome posłuszeństwo,
- autentyzm działań, otwartość, ufność,

Formy realizacji:

w trakcie wszystkich zajęć, szczególnie na lekcjach religii, etyki, w czasie godzin wychowawczych oraz w rozmowach nauczyciela, pedagoga z uczniem.

F. KSZTAŁCENIE WOLI

Cele:

- pracowitość, rzetelność, wytrwałość,
- odpowiedzialność,
- aktywność,
- stawianie celów i osiąganie ich,

Formy realizacji:

w trakcie wszystkich zajęć (poprzez uwzględnianie w ocenie pracy: punktualności wykonania, nakładu pracy i formy jej prezentacji, systematycznego uczęszczania na zajęcia), szczególnie zaś w pracy typu organizacyjnego, w działalności samorządowej uczniów.

G. ROZWÓJ DUCHOWY

Cele:

- poznawanie zasad wiary,
- poznawanie dorobku kultury,
- kształcenie postawy twórczej,
- myślenie refleksyjne,
- zdolność do głębokiego kontaktu z drugim człowiekiem,
- rozwój kontaktu z Bogiem,

Formy realizacji:

na zajęciach katechezy, na godzinach wychowawczych, na rekolekcjach, w czasie zajęć artystycznych, w kontakcie z przyrodą, w kontakcie z wytworami kultury, w przyjaźni.

Formy konkretnych działań, ich rodzaj musi odpowiadać potrzebom środowiska i być systematycznie weryfikowany.

POWINNOŚCI PRACOWNIKÓW SZKOŁY

Każdy nauczyciel wywiera wpływ wychowawczy. Nauczyciel i uczeń są osobami, które winny być w stałym dialogu, ogarniającym szerszy zakres zagadnień niż przekazywanie wiedzy

Do zadań nauczyciela w szczególności należy:

- Dawanie uczniom dobrego przykładu własnym postępowaniem, będące konsekwencją przeświadczenia, że własne postępowanie jest ważniejsze niż słowo (słowa ulatują, przykłady pociągają). Uczenie systematycznej pracy, punktualności, przestrzegania obowiązujących norm społecznych, pracowitości, zasad kulturalnego zachowania się i kultury języka uczniów.
- Wykazywanie się kompetencją merytoryczną bez wynoszenia się ponad swoich wychowanków. Szanowanie prawa każdego ucznia do odmienności myśli, poglądów, kreatywnego myślenia.
- Rozwijanie w uczniach dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna na świecie.
- Postępowanie zgodne z zasadą sprawiedliwości, akceptacji, życzliwości, zaufania w stosunku do uczniów.
- Uczenie samooceny, samokrytycyzmu i współpracy w grupie.
- Dążenie do wszechstronnego poznania ucznia i jego warunków życia.
- Okazywanie taktu pedagogicznego, który cechuje się cierpliwością, opanowaniem, wyrozumiałością.
- Rozwijanie zdolności empatii, zrozumienia drugiego człowieka, efektywnego rozwiązywania konfliktów i niesienia pomocy.
- Podnoszenie poczucia własnej wartości uczniów.
- Uczenie dbałości o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych.
- Dążenie do odkrycia i rozwinięcia uzdolnień i talentów ucznia.
- Przestrzeganie zaleceń zawartych w opiniach PPP po konsultacji z rodzicami.
- Informowanie ucznia, wychowawcę i rodziców o możliwościach, zagrożeniach oraz osiągnięciach i porażkach uczniów.
- Wspierania rodziców w dziedzinie wychowania, nie ponosząc wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności za wszystkie możliwe zadania wychowawcze. Działania winne być podejmowane w porozumieniu z rodzicami.

- Zapoznanie się z planami wychowawczymi klas, w których uczy, by uświadomić sobie główny kierunek pracy wychowawczej w danej klasie.

Poprzez treści przedmiotowe nauczyciel powinien ukazywać:

- wartości ogólnoludzkie,
- tradycje rodzinne, regionalne, narodowe oraz te ogólnoludzkie, a także ich znaczenie dla tożsamości człowieka – Polaka obywatela Europy i świata,
- wartości rodziny w życiu jednostki,
- znaczenie norm moralnych w życiu człowieka i społeczeństwa,
- zagrożenia dla przyrody i cywilizacji ludzkiej wynikających ze strony postępu technicznego oraz sposobów ich uniknięcia.

Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata.

System oświaty zapewnia w szczególności:

- Realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz praw dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do ich wieku i osiągniętego rozwoju.
- Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.
- Dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych i specjalnych form pracy dydaktycznej.

Szkolny program wychowawczo - profilaktyczny obejmuje w szczególności:

- powinności wychowawcze będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela, określone w ramach zadań ogólnych szkoły,
- treści wychowawcze właściwe dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- powinności wychowawców klasowych,
- wychowawcze treści zawarte w statucie,
- harmonogram działań doraźnych i okolicznościowych,
- istniejące lub tworzone zwyczaje i obyczaje szkolne,
- zasady współpracy wychowawczej z rodzicami,
- zasady współpracy wychowawczej z samorządami,
- cele wychowawcze szkolnego samorządu uczniowskiego.

Wytyczne zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

KIERUNKI DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH WSPIERAJĄCYCH PROCES WYCHOWANIA

Na podstawie przeprowadzonej w szkole diagnozy i wytycznych MEN, określone zostały główne kierunki oddziaływań profilaktycznych:

1. Zmniejszenie ilości opuszczonych godzin lekcyjnych z powodu wagarów.
2. Wzmocnienie motywacji do nauki, kształtowanie świadomości użyteczności nauczanego materiału.
3. Propagowanie kultury języka polskiego, walka z wulgaryzacją języka.

4. Zwiększanie świadomości zagrożeń płynących z sieci, prezentowanie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego.
5. Działania profilaktyczne zapobiegające sięganiu po nikotynę, alkohol, dopalacze, narkotyki.
6. Przeciwdziałanie różnym formom agresji.
7. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności samoświadomości, samooceny i samodyscypliny.
8. Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów.
9. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności umiejętności empatycznych, współpracowania, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów.

Działania szkoły w realizacji zadań profilaktycznych:

- realizacja współpracy z Urzędem Gminy (Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS itp.)
- realizacja współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- realizacja współpracy z Policją i Sądem,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli (rozszerzenie wiedzy o takie zagadnienia jak: uzależnienia, agresja, sposoby postępowania w konkretnych przypadkach, stosowanie różnych formy pomocy),
- opracowanie cyklu tematów do pracy z młodzieżą na godzinach wychowawczych,
- wyposażenie biblioteki szkolnej w fachowe materiały i publikacje dotyczące profilaktyki,
- włączenia przedstawicieli samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie powinni mieć poczucie odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku),
- organizowanie systematycznych, profilaktycznych zajęć edukacyjnych w ramach lekcji wychowawczych, zastępstw doraźnych lub spotkań dodatkowych,
- stała współpraca z rodzicami w celu przekazywania im wiedzy na temat zagrożeń, a także zapoznanie ich z działaniami szkoły wynikającymi z planu,
- organizowanie w szkole imprez tematycznych,
- systematyczne omawianie w ramach Zespołu Wychowawczego oraz Rady Pedagogicznej efektu realizacji działań profilaktycznych w szkole,

- organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu,
- tworzenie różnorodnej i atrakcyjnej oferty w toku zajęć edukacyjnych,
- organizowanie spektakli profilaktycznych,
- włączanie się w akcje ogólnopolskie o charakterze profilaktycznym: „Stop cyberprzemocy”, „Trzymaj formę”, „Stop wulgaryzmom”.

TREŚCI ZAWARTE W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM KLASY I-III I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE

Integracja w edukacji wczesnoszkolnej jest zorientowana na dziecko jako podmiot i indywidualność. Integralne podejście do ucznia jako człowieka ma istotną wartość wychowawczą. Dziecko poznając świat fizyczny i społeczny w jego jedności i różnorodności lepiej go rozumie i łatwiej odnajduje w nim swoje miejsce.

W edukacji zintegrowanej praca dydaktyczno-wychowawcza jest wielostronną i wieloaspektową działalnością, w której procesy nauczania i uczenia się oraz wszelkie formy pracy opiekuńczo-wychowawczej ściśle łączą się ze sobą i zmierzają do ukształtowania osobowości dziecka zgodnie pożądanym systemem społecznie pożądanymi wartościami, poszanowaniem oczekiwań rodziców i potrzeb dziecka.

Z celów ogólnych edukacji wynikają zadania wychowawcze i opiekuńcze dla szkoły i nauczyciela:

- uświadamianie uczniom, że rodzina, środowisko lokalne i ojczyzna stanowią wielką wartość i że każdy ma wobec tych wspólnot obowiązki,
- kształtowanie zwyczajów, obyczajów i właściwych postaw wobec członków rodziny, kolegów, nauczycieli i innych ludzi,
- kształtowanie właściwych nawyków higienicznych.

Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna powinna:

- zapewnić dziecku harmonijny rozwój osobowości w sferach: intelektualnej, fizycznej, psychicznej i moralnej,
- uwzględniać indywidualne potrzeby dziecka, umacniać wiarę we własne siły i umożliwiać osiągnięcie sukcesu,
- stwarzać warunki rozwijania samodzielności, kreatywności i zainteresowań,
- pomagać w kształtowaniu pozytywnego obrazu samego siebie oraz rozpoznawać i nazywać własne i cudze uczucia,

- kształtować umiejętność porozumiewania się z rówieśnikami i dorosłymi w różnych sytuacjach,
- uczyć rozwiązywania problemów, sytuacji konfliktowych oraz podejmowania decyzji,
- wdrażać do czynnego uczestnictwa w pracy zespołu, do wykonywania zadań wspólnie z innymi.

Blok tematyczny	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznajemy się przez zabawę	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie dzieciom, że są członkami społeczności szkolnej, • kształtowanie umiejętności komunikowania się z rówieśnikami, • dostrzeganie i akceptowanie różnic między sobą 	<ul style="list-style-type: none"> • gry i zabawy integracyjne: "Jak masz na imię?", "Pozwólcie, że się wam przedstawię ...", "To właśnie ja", • uroczystości klasowe: imieniny, urodziny, zabawy (andrzejki, choinka) 	wychowawcy, inni nauczyciele (religii, języka angielskiego), pedagog szkolny, rodzice, uczniowie
Prezentujemy siebie.	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie różnic w swoim wyglądzie i akceptowanie ich, • dostrzeganie własnej indywidualności i неповtarzalności, • zwrócenie uwagi na różnice między ludźmi, • kształtowanie umiejętności rozpoznawania swoich charakterystycznych cech 	<ul style="list-style-type: none"> • ekspresja plastyczna, np.: "Książeczka o mnie", "Každy z nas wygląda inaczej", "Moja twarz jest неповtarzalna" 	wychowawcy, inni nauczyciele, pedagog szkolny, rodzice, uczniowie
Rozumiemy swoje uczucia.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie i nazywanie uczuć, • uświadamianie uczniom, że istnieją różne sytuacje życiowe, którym towarzyszą różne uczucia, • uświadamianie, że uczucia, które przeżywamy, wyrażają się za pomocą mimiki, gestów, • dostrzeganie i rozumienie uczuć 	<ul style="list-style-type: none"> • odgrywanie ról, • ekspresja plastyczna "Twarze do kolorowania" • technika niedokończonych zdań 	wychowawcy, inni nauczyciele, pedagog

	innych ludzi		
Tworzymy klasę.	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie norm, reguł, zasad obowiązujących w klasie, • wdrażanie do czynnego uczestnictwa w życiu klasy, • uświadomienie, że klasę tworzą różne osoby, które wnoszą do niej własne wartości, • rozwijanie umiejętności akceptacji innych 	<ul style="list-style-type: none"> • pasowanie na ucznia, • wycieczki krajoznawczo-turystyczne, • imprezy kulturalne (wystawy, spektakle, przedstawienia). • gry i zabawy integracyjne 	wychowawcy, inni nauczyciele, rodzice, Rada Rodziców, Dyrekcja, uczniowie
Rozwiązujemy trudne sytuacje w naszej klasie, przeciwdziałamy przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • uświadomienie uczniom jakie sytuacje źle wpływają na ich samopoczucie, • kształtowanie umiejętności podejmowania trafnych decyzji, • kształtowanie postaw asertywnych - uczymy się odmawiać, • kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów, • uświadamianie, jak sobie radzić z przemocą - jak nie być ofiarą 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramatyczne: kłótnie, bójki, dokuczanie, skarżenie itp., • rozmowy na temat przedstawionych scenek i rzeczywistych sytuacji, • ekspresja słowna i muzyczna: mój "dobry dzień", mój "zły dzień", • indywidualne rozmowy nauczyciela z uczniami, • tworzenie kodeksu klasowego 	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, dyrektor, rodzice
Pomagamy sobie wzajemnie.	<ul style="list-style-type: none"> • wpajanie zasad funkcjonowania w grupie, • budzenie wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, • wdrażanie do pomocy koleżeńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • założenie "klasowego klubu pomocy", • sporządzanie listy osób, które mogą pomóc innym, • opieka nad uczniami mającymi trudności w nauce, 	wychowawca, pedagog, rodzice, uczniowie

		w adaptacji w klasie	
Tworzymy tradycje naszej szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły, rozwijanie samodzielności, kreatywności w zakresie organizowanych imprez, wyrabianie szacunku dla tradycji szkolnych 	<ul style="list-style-type: none"> bierzemy udział w uroczystościach szkolnych (kalendarium różnych dat - sporządzamy linię czasu z oznaczeniem ważnych dat w ciągu roku szkolnego) 	wychowawcy, uczniowie, rodzice, dyrekcja, Rada Rodziców, Rada Szkoły
Przedstawiamy swoje rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> uświadomienie wartości rodziny, wyrabianie szacunku dla jej członków, wyrabianie odpowiedzialności za powierzone obowiązki, uświadomienie uczniom znaczenia zrozumienia i uwzględnienia potrzeb członków rodziny oraz ich akceptacja, podtrzymywanie tradycji rodzinnych 	<ul style="list-style-type: none"> rodzina, z której pochodzę - książeczka o rodzinie, drzewo genealogiczne, plakat o rodzinie, organizujemy Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka 	wychowawcy, uczniowie, rodzice
Poznajemy naszą miejscowość.	<ul style="list-style-type: none"> poznanie atrakcyjności własnej miejscowości i jej okolic pod względem turystycznym, wdrażanie do dbałości o czystość i estetykę swojej miejscowości identyfikowanie się w działaniu ze społecznością lokalną 	<ul style="list-style-type: none"> poznajemy interesujące i ważne miejsca naszej okolicy: wycieczki, gazetki ścienne, dbamy o czystość naszej miejscowości, udział w akcji "Sprzątanie Świata", konkursy 	wychowawcy, uczniowie, rodzice, zaproszone osoby, np.: z Gminy, Nadleśnictwa, itp.
Podtrzymujemy tradycje rodzinne i regionalne.	<ul style="list-style-type: none"> poznanie tradycji regionalnych i rodzinnych, wdrażanie do ich podtrzymywania, rozwijanie postaw 	<ul style="list-style-type: none"> bierzemy udział w podtrzymywaniu tradycji rodzinnych i regionalnych: przygotowujemy ozdoby choinkowe, 	wychowawcy, uczniowie, rodzice

	<p>patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej</p>	<p>malujemy pisanki, układamy życzenia okolicznościowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Święto Wiosny" - topienie Marzanny, • kolędowanie, • Śmigus-dyngus", • noc świętojańska 	
<p>Poznajemy piękno Naszej Ojczyzny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie własnej ojczyzny, • uświadamianie, że ojczyzna stanowi wielką wartość i że każdy ma wobec niej obowiązki, • wyrabianie wrażliwości na piękno naszej ojczyzny, • kształtowanie uczuć patriotycznych oraz szacunku dla ojczyzny i jej symboli narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poznajemy piękno naszego kraju, np.: filmy edukacyjne, prezentacje, • wycieczki turystyczno-krajoznawcze 	<p>wychowawcy, uczniowie, rodzice, Dyrektor, Rada Rodziców</p>
<p>Dbamy o zdrowie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzeganie różnic pomiędzy dobrym, a złym samopoczuciem, • zasady zdrowego odżywiania się, • choroby brudnych rąk, • codzienna higiena podstawą dobrego zdrowia, • uczestnictwo w stomatologicznych akcjach profilaktycznych, • stosowanie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą • rozróżnianie produktów jadalnych, niejadalnych, szkodliwych dla zdrowia, • poznawanie substancji trujących i 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pielęgniarką, • wystawa "zdrowej żywności", • "Dzień sportu", • sporządzanie zdrowych jadłospisów, • inne akcje prozdrowotne, • spotkanie z policjantem, • konkursy plastyczne • pogadanki, prelekcje, konkurs plastyczny dotyczące ochrony siebie i innych przed zarażeniem COVID-19 	<p>wychowawcy, pielęgniarka, policjant, rodzice, uczniowie.</p>

	<p>sposobów postępowania z nimi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznawanie zasad obchodzenia się z lekarstwami • uświadamianie znaczenia przestrzegania zasad w celu przeciwdziałania rozprzestrzeniania się COVID-19 		
Jesteśmy aktywni ruchowo.	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ ruchu i wypoczynku na zdrowie, • zabawy na świeżym powietrzu, marsze, biegi, wędrówki piesze, ścieżki zdrowia, gry i zabawy na wesoło, • czynny wypoczynek w wodzie 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia karate, • zajęcia taneczne, • organizacja Dnia Sportu, • gry, zabawy i rozgrywki międzyklasowe, • zawody rodzinne w czasie Pikniku Rodzinnego, • wycieczki, • wyjazdy na basen, • organizacja konkursów o tematyce zdrowotnej 	wychowawcy, nauczyciel wychowania fizycznego, opiekun świetlicy, rodzice
Żyjemy bezpiecznie.	<ul style="list-style-type: none"> • bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły, podczas zabaw i przerw, • znaki drogowe, które znamy i których przestrzegamy, • zapoznanie z drogą ewakuacyjną szkoły, • udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, • ja, rower i przepisy 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z policjantem, • zajęcia z udzielania pierwszej pomocy, • ćwiczenia ewakuacyjne • wykonanie gazetki ściennej o znakach drogowych, • konkursy, m.in. plastyczne, ze znajomości znaków drogowych, • układanie regulaminu dotyczącego bezpieczeństwa podczas przerw, • wykonanie notesu z najważniejszymi 	policjant, wychowawcy, inni n-le nauczania zintegrowanego, dyrektor, ratownicy medyczni

		numerami telefonów: policja, pogotowie, straż	
Nie sięgamy po używki!	<ul style="list-style-type: none"> • uświadamianie szkodliwości skutków palenia papierosów, picia alkoholu, sięgania po dopalacze, • „Czy zawsze mogę spożywać to, czym poczęstuje mnie nieznajomy?” 	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie z pielęgniarką, • filmy edukacyjne, prezentacje, pogadanki 	pielęgniarka, wychowawcy, policjant, pedagog

Efekty działań profilaktyczno-wychowawczych.

Uczeń:

- zauważa i akceptuje podobieństwa i różnice między sobą i innymi ludźmi,
- uświadamia sobie, że jest wyjątkowe i неповtarzalne,
- odczuwa dumę ze swej tożsamości,
- uświadamia sobie i akceptuje uczucia własne i innych osób,
- ma poczucie przynależności do klasy,
- współtworzy i respektuje normy grupowe,
- zna zasady bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- wie, na czym polega zdrowy styl życia i stara się go przestrzegać,
- potrafi radzić sobie w trudnych sytuacjach,
- wie, do kogo może się zwrócić o pomoc,
- zna formy odmawiania innym osobom,
- rozróżnia dobro i zło w sytuacjach codziennych i odpowiednio reaguje,
- właściwie używa różnych substancji (w tym lekarstw),
- wie, co może być dla niego niebezpieczne,
- dba o własne zdrowie i higienę jamy ustnej,
- zna i przestrzega zasad współdziałania w grupie,
- uświadamia sobie, że klasę tworzą różne osoby, które wnoszą do niej własne wartości,
- zna charakterystyczne cechy swojej rodziny,
- rozumie znaczenie podtrzymywania tradycji szkolnych, rodzinnych i regionalnych,
- zna zabytki swojej miejscowości,
- odczuwa dumę z piękna swojego kraju,
- zna i akceptuje ogólnie przyjęte normy, wartości, autorytety,
- umiejętnie rozwiązuje konflikty, potrafi zachować się asertywnie, przełamuje bariery komunikacyjne,

- podejmuje działania zmierzające do poprawy ocen i większej aktywności na lekcjach,
- bierze udział w zajęciach pozalekcyjnych konkursach, zawodach sportowych,
- przeciwdziała negatywnym zjawiskom,
- potrafi dostrzec osoby potrzebujące pomocy, pomaga im w rozwiązywaniu problemów,
- zna przepisy ruchu drogowego i potrafi je stosować.

Nauczyciele:

- potrafią zdiagnozować zjawiska negatywne i przeciwdziałać im,
- integrują zespół klasowy przez angażowanie w życie klasy wszystkich uczniów;
- współpracują z rodzicami,
- współpracują z GOPS, Sądem Rodzinnym, Policją, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- organizują zajęcia pozalekcyjne – koła zainteresowań, wycieczki, dyskoteki, aby umożliwić dzieciom właściwe spędzanie wolnego czasu,
- propagują zasady zdrowego stylu życia i sami ich przestrzegają,
- zapoznają z przepisami ruchu drogowego,
- dostarczają wiedzę o konsekwencjach zachowań ryzykownych,
- dają przykład pozytywnej postawy.

Rodzice:

- potrafią właściwie kształtować pożądane postawy swoich dzieci,
- mają poczucie odpowiedzialności za wychowanie młodego człowieka,
- współpracują z wychowawcami, nauczycielami, Dyrektorem.

KLASY IV-VIII

Cele operacyjne	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne
Poznajemy siebie i rozumiemy swoje uczucia.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadamianie swoich mocnych i słabych stron, • kształtowanie umiejętności radzenia sobie w życiu, osiągnięcia sukcesów, • wyrażanie własnych uczuć, • wyrażanie postaw asertywnych • uświadomienie dzieciom skutków jakie niesie obniżanie czyjejś wartości, • dostrzeganie świata własnych potrzeb i zasób swoich możliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny wychowawcze, spotkania z pedagogiem: ankiety, scenki dramowe, mapy mentalne - jaki jestem? • ekspresja różnego rodzaju, symulacja sytuacji, w których rodzą się różne uczucia • kwestionariusze do samooceny ucznia, • ankieta "moje mocne strony", • pogadanka, • piszemy księgę marzeń i celów indywidualnych, klasy, szkoły 	wychowawcy klas, pedagog szkolny, wychowawca klasy, katecheci
Umiemy funkcjonować w zespole klasowym.	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie pozytywnego klimatu emocjonalnego w grupie, • uświadomienie zagrożeń płynących z braku tolerancji, • dostrzeganie różnic między ludźmi, • komunikowanie się z rówieśnikami, • ustalenie zasad pracy w grupie 	<ul style="list-style-type: none"> • scenki dramowe, • filmy, • pogadanki, • rozmowy indywidualne z uczniem 	wychowawca klasy, pedagog szkolny, Dyrektor
Rozwiązujemy problemy.	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie konsekwencji przy podejmowaniu ryzykownych decyzji • uświadomienie 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta, • rozmowy profilaktyczne z rodzicami, • scenki dramowe 	wychowawca klasy, pedagog szkolny

	<p>uczniom potrzeby sprawdzania konsekwencji swoich wyborów i możliwości późniejszej zmiany decyzji</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie umiejętności zachowania się w trudnych sytuacjach 		
Rozwijamy się intelektualnie.	<ul style="list-style-type: none"> rozwijanie nawyku samokształcenia i stałego doskonalenia, kształtowanie umiejętności uczenia się, rozszerzanie swoich zainteresowań i poznawanie uzdolnień, korzystanie z różnych źródeł, kształtowanie umiejętności selekcji, syntezy i analizy, rozwijanie zamiłowań czytelniczych, rozwijanie dociekliwości poznawczej, zachęcanie do udziału w konkursach 	<ul style="list-style-type: none"> zajęcia pozalekcyjne, konkurs czytelniczy, pogadanki, prezentacje multimedialne, lekcje wychowawcze 	wszyscy nauczyciele, wychowawcy klas, pedagog szkolny
Potrafimy jasno i precyzyjnie komunikować się z innymi.	<ul style="list-style-type: none"> wdrażanie do aktywnego słuchania, poznawanie zasad sprzyjających jasności wypowiedzi, kształtowanie umiejętności egzekwowania 	<ul style="list-style-type: none"> spotkanie w kręgu - poznajemy techniki ułatwiające aktywne słuchanie (zasady jasności wypowiedzi) testy i sprawdziany rozumienia tekstów 	wychowawca klasy, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny

	<p>swoich praw,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności wyrażania swojego zdania, prośb, sądów, oczekiwań 	<p>mówionych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • przypomnienie praw ze zwróceniem uwagi na obowiązki, • scenki - sytuacje domowe, szkolne, 	
<p>Uczymy się mówić, co czujemy i rozumieć uczucia innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używanie komunikatu "ja" w sytuacjach trudnych, • poznawanie i odczytywanie mowy ciała, • uświadamianie sobie przyczyny ukrywania uczuć i jej skutków, • szukanie sposobów radzenia sobie ze swoimi lękami i niepokojem 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta typu niedokończonych zdań, • ćwiczenia typu "co mówi ta twarz", "co czuł, co myślał", • scenki, worek z problemami 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny</p>
<p>Potrafimy organizować pracę własną i zespołową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie klimatu emocjonalnego w grupie, • wyrabianie w uczniach nawyku ekonomicznego gospodarowania czasem, • umożliwienie uczniom wejścia w różne role - koordynatora, inicjatora, wykonawcy, • uczenie zdrowej rywalizacji, pożytecznego i kulturalnego spędzania czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny wychowawcze, lekcje, na których jest praca w grupach, • wycieczki, • wspólne wyjścia do kina, na wystawę, • organizowanie imprez szkolnych i środowiskowych 	<p>wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, pedagog szkolny, Dyrektor</p>
<p>Wdrażamy się do samodzielnej pracy umysłowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie różnorodnych zajęć (gier, zabaw, podczas których wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja różnych konkursów - zgodnie z planem pracy szkoły, 	<p>wychowawcy klas, organizatorzy konkursów,</p>

	<p>szkolne będą utrwalane i wiązane z życiem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie pomocy koleżeńskiej przy odrabianiu lekcji, • rozwijanie swoich talentów, możliwości, zainteresowań, • rozwijanie umiejętności twórczego myślenia 	<ul style="list-style-type: none"> • zachęcanie uczniów do pomocy słabszym, • uczestnictwo w kołach zainteresowań szkolnych i pozaszkolnych 	opiekunowie kół zainteresowań
Rozwijamy swoją osobowość i dojrzałość emocjonalną.	<ul style="list-style-type: none"> • wspomaganie umiejętności samopoznania, • wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, • wdrażanie do autorefleksji, • kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, • umiejętność wykorzystania własnego potencjału, • rozbudzanie ciekawości poznawczej; rozwijanie zdolności twórczego myślenia, • kreowanie warunków sprzyjających 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny z wychowawcą, • koła zainteresowań, • udział w konkursach, olimpiadach szkolnych i pozaszkolnych, • spotkania z pedagogiem • spotkania z ciekawymi ludźmi, • praca z uczniem zdolnym 	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotów

	<p>rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie ucznia o specyficznych potrzebach edukacyjnych i emocjonalnych 		
<p>Budujemy umiejętność funkcjonowania w grupie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie uczniom wpływu grup, do których należą na ich postawy i zachowania, • uświadamianie zagrożeń płynących z braku tolerancji, • kształtowanie umiejętności odmawiania; uświadomienie sytuacji niebezpiecznych, • pomaganie innym - poszukiwanie sposobów pomagania rówieśnikom w trudnych sytuacjach • znajomość i przestrzeganie norm współżycia społecznego, • promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w relacjach społecznych w szkole oraz poza nią, • kształtowanie poszanowania cudzych praw i potrzeb, 	<ul style="list-style-type: none"> • wolontariat, • harcerstwo, • udział w akcjach charytatywnych, • godziny z wychowawcą, pedagogiem (ankiety, filmy, "scenki odmawiania", pogadanki), • zajęcia pozalekcyjne i sportowe, • wycieczki, imprezy klasowe i szkolne 	<p>wychowawcy klas, pedagog szkolny, wszyscy nauczyciele, drużynowa DH, opiekun wolontariatu, opiekun SU</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacanie wiedzy dotyczącej ról społecznych, • rozwijanie wrażliwości społecznej (empatii), • kształtowanie postaw odrzucających przemoc 		
Rozwiązujemy trudne sytuacje.	<ul style="list-style-type: none"> • moje lęki i niepokoje, • asertywność jako postawa, dzięki której możemy zachować swoją tożsamość i poczucie własnej wartości, • uczenie właściwych postaw z zachowaniem norm obowiązujących w społeczeństwie, • poznanie sposobu radzenia sobie z trudnymi emocjami, • uświadomienie uczniom znaczenia zrozumienia i uwzględniania potrzeb drugiej strony w sytuacjach konfliktowych 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze, spotkania z pedagogiem (ankiety, scenki rodzajowe, dyskusje, filmy instruktażowe, trening emocji), • rozmowy indywidualne nauczycieli, pedagoga z uczniami, rodzicami 	wychowawcy, pedagog szkolny, rodzice
Kształtujemy postawy prozdrowotne.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie swoich potrzeb, przyzwyczajęń i ich wpływ na zdrowie, • dostrzeganie wartości zdrowego trybu życia, • samodoskonalenie się w zakresie sprawności fizycznej, • wdrażanie do aktywnego spędzania wolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje przyrody, biologii, lekcje wychowawcze, wdż, zajęcia techniczne, wf, • zajęcia pozalekcyjne sportowo – rekreacyjne • udział w konkursach, programach mi.in. „Trzymaj Formę” 	wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele w-f, nauczyciel techniki, przyrody, biologii, pielęgniarka

	<p>czasu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady prawidłowego odżywiania oraz skutki niewłaściwego odżywiania – otyłość, nadwaga, • propagowanie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia: higieny pracy, nauki i odpoczynku, odżywiania się, • uświadamianie skutków zagrożeń cywilizacyjnych, • rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej konstruktywnych metod radzenia sobie ze stresem, • propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy • uświadamianie znaczenia przestrzegania zasad w celu przeciwdziałania rozprzestrzeniania się COVID-19 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki, prelekcje, konkurs plastyczny dotyczące ochrony siebie i innych przed zarażeniem COVID-19 	
<p>Edukujemy się kulturalnie, dbamy o dziedzictwo kulturowe w regionie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjność mojej miejscowości i jej okolic pod względem turystycznym, • poznanie obiektów objętych ochroną przyrodniczą, historyczną i krajobrazową, • rozwijanie postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury regionalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza albumów i folderów, • wycieczki i zajęcia terenowe, • organizowanie spotkań z ludźmi zasłużonymi dla gminy i środowiska 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele przyrody, nauczyciele plastyki</p>

<p>Pielęgnowujemy tradycje narodowe i rodzinne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kultywowanie tradycji narodowych i rodzinnych, • poznanie specyfiki swojego regionu, • lokalne i regionalne święta i obyczaje, • zapoznanie z najważniejszymi wydarzeniami oraz postaciami regionu i Polski, • rozwijanie szacunku dla symboli narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wycieczki do miejsc pamięci narodowych • spotkania z ciekawymi ludźmi, • konkursy plastyczne • apele i akademie z okazji świąt państwowych 	<p>wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, Dyrektor</p>
<p>Przygotowujemy się do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów i ich rodziców ze Statutem Szkoły, Szkolnym Programem Wychowawczo – Profilaktycznym, • uświadamianie praw i obowiązków uczniów w szkole, życiu rodzinnym i społeczeństwie, • wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, • kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i szkolnej, pozytywnego wizerunku szkoły i akceptacji obowiązków szkolnych, • kształtowanie poczucia współodpowiedzialn 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny z wychowawcą, • zebrania z rodzicami, • wybory samorządu klasowego i szkolnego 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog</p>

	<p>ości za grupę i umiejętności funkcjonowania w niej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do poszanowania mienia społecznego, • zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły 		
<p>Kształtujemy postawy i nawyki proekologiczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uświadomienie cywilizacyjnych zagrożeń dla człowieka i przyrody, • propagowanie wiedzy dotyczącej środowiska przyrodniczego, • tworzenie warunków do poznawania współzależności między różnymi elementami środowiska naturalnego oraz rozumienia przyczyn skutków ingerencji człowieka w świat przyrody, • ukazywanie celowości przeprowadzania akcji ekologicznych, • kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan przyrody; troski o jej przyszłość, • motywowanie do uczestniczenia w ochronie środowiska naturalnego, 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny z wychowawcą, • lekcje przyrody, • akcje ekologiczne, • akcja "Sprzątanie Świata", • uczestnictwo w terenowych, dydaktycznych ścieżkach ekologicznych, • udział w konkursach tematycznych 	<p>wychowawcy klas, nauczyciel przyrody, biologii, geografii, pedagog</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie do samodzielnego poszukiwania informacji o zagrożeniach środowiska w najbliższej okolicy, • promowanie i kształtowanie nawyków proekologicznych, • realizowanie działań korzystnych dla środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu, • propagowanie idei zrównoważonego rozwoju 		
<p>Nie popadamy we współczesne formy uzależnień (dopalacze, E-papierosy, leki stosowane jako środki psychoaktywne, uzależnienie od komputera i Internetu, fonoholizm).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • propagowanie stylu życia wolnego od „modnych” używek, • wskazywanie sposobów umiejętnego zagospodarowania i aktywnego spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla biernego spędzania czasu przy komputerze czy telefonie komórkowym 	<ul style="list-style-type: none"> • godziny z wychowawcą, • pogadanki, • gazetki ściennie, • foldery, • prelekcje, • filmy 	<p>wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkoły, policjant</p>

	<p>z dostępem do Internetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyposażenie uczniów, rodziców w wiedzę na temat współczesnych form uzależnień, niepokojących symptomów, oznak uzależnienia, zagrożeniach z nich wynikających oraz sposobów pomocy, • uświadomienie uczniom negatywnego wpływu dopalaczy, elektronicznych papierosów i nadużywania leków na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka, • uczenie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy w kontaktach z dopalaczami, E-papierosami czy lekami, • kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach, • wskazywanie sposobów radzenia 		
--	--	--	--

	<p>sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostarczenie uczniom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej, konsekwencji używania, posiadania czy sprzedawania dopalaczy 		
Jesteśmy patriotami.	<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacanie wiedzy o regionie i kraju, • rozwój poczucia tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi, • wpajanie patriotyzmu lokalnego, • kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury krajów Unii Europejskiej, • wpajanie szacunku wobec symboli, tradycji i miejsc pamięci narodowej, • aktywizacja działań wynikających z postaw patriotycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja szkolnych imprez okolicznościowych, • uroczyste obchody świąt narodowych • konkursy, • wycieczki, • lekcje historii, • języka polskiego, • godziny z wychowawcą 	wychowawcy klas, nauczyciele historii, języka polskiego

Efekty działań wychowawczych:

Uczeń:

- dostrzega swoje mocne i słabe strony,
- akceptuje samego siebie,
- dostrzega świat własnych potrzeb i zasób swoich możliwości oraz potrzeby innych ludzi,
- zna siebie, swoje możliwości, predyspozycje, talenty, wie jakim człowiekiem chce być,
- potrafi mówić o swoich sukcesach i dzielić się swoimi przeżyciami z kolegami i koleżankami,
- ma poczucie przynależności do zespołu klasowego i funkcjonowania w nim,
- rozmawia o swoich uczuciach i reakcjach emocjonalnych, uświadamia sobie znaczenie równowagi psychicznej i fizycznej,
- jest świadomy zagrożeń płynących z braku tolerancji,
- potrafi efektywnie planować swoje działania,
- wie, jaki wpływ mają inni na jego zachowanie i postawy,
- rozmawia o swoich uczuciach i reakcjach emocjonalnych,
- potrafi radzić sobie z własnymi emocjami i konfliktami, radzi sobie w sytuacjach trudnych,
- zastanawia się nad sposobami rozwiązywania różnych problemów,
- uświadamia sobie jakie kryteria są dla niego ważne przy podejmowaniu decyzji,
- uczy się odmawiania, potrafi egzekwować swoje prawa
- potrafi współdziałać i współpracować z rówieśnikami,
- docenia wzajemną pomoc,
- uświadamia sobie znaczenie równowagi psychicznej i fizycznej,
- jest komunikatywny w stosunku do kolegów i dorosłych,
- ma swoje zdanie,
- potrafi umiejętnie i aktywnie wykorzystywać czas wolny,
- potrafi twórczo myśleć,
- potrafi wykorzystać różne źródła wiedzy,
- potrafi organizować pracę własną i zespołową,
- prowadzi zdrowy tryb życia,
- jest wrażliwy na degradację środowiska naturalnego, podejmuje próby walki o ochronę środowiska naturalnego,

- dba o najbliższe środowisko,
- jest świadomy własnej tożsamości,
- kultywuje tradycje narodowe i rodzinne,
- jest silnie związany ze swoim regionem, zna jego walory, ma poczucie tożsamości narodowej i więzi z tradycjami narodowymi,
- czuje się częścią swojego narodu, miłuje Ojczyznę.

Patronem naszej szkoły jest Kardynał Stefan Wyszyński, dlatego w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoła odwołuje się do nauczania Prymasa Tysiąclecia.

Uczniowie poznają Jego biografię i dokonania:

- **na lekcjach i godzinach wychowawczych,**
- **biorą udział w konkursach plastycznych i literackich o patronie,**
- **wykonują gazetki ścienne,**
- **odwiedzają klasztor Sióstr Nazaretanek i izbę poświęconą jego pamięci,**
- **uroczyście obchodzą święto Patrona szkoły.**

**HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W WYBRANYCH OBSZARACH ZAGROŻEŃ
WYNIKAJĄCYCH Z PRZEPROWADZONEJ W SZKOLE DIAGNOZY**

1. Obszar: Opuszczanie pojedynczych lekcji, wagarów.

l.p.	Działania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów swojej klasy.	Wychowawcy	Cały rok szkolny
2.	Sporządzanie miesięcznych zestawień frekwencji uczniów w klasie z dokonaniem analizy i oceny poszczególnych uczniów, co stanowi podstawę zakwalifikowania „wagarowiczów” do odpowiedniej grupy co najmniej dwa razy w roku.	Wychowawcy	Cały rok szkolny
3.	Przekazywanie informacji o absencji uczniów rodzicom.	Wychowawcy	Cały rok szkolny.
4.	Poinformowanie rodziców o podjętych przez szkołę działaniach zmierzających do poprawy frekwencji i ustalenie z rodzicami formy i zakresu współpracy dotyczącej usprawiedliwiania nieobecności w szkole, informowanie rodziców o wagarach i uciezkach z lekcji.	Dyrektor Wychowawcy	Rozmowy telefoniczne, spotkania w szkole, wywiadówki
5.	Konsekwentne postępowanie zgodnie z ustalonymi procedurami.	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok szkolny
6.	Szczegółowe poinformowanie ucznia o konsekwencjach wagarów i uciezek z zajęć.	Dyrektor, pedagog, Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
7.	Konsekwentne reagowanie w przypadku spotkania w czasie lekcji przebywających na terenie szkoły uczniów.	Wszyscy pracownicy szkoły	Cały rok szkolny

8.	Wspieranie szkoły w podejmowanych działaniach, każdorazowe reagowanie na wezwania wychowawcy, egzekwowanie od dzieci realizowania obowiązku szkolnego.	Rodzice	Cały rok szkolny
9.	Pedagogizacja rodziców; zapoznanie z działaniami zmierzającymi do poprawy frekwencji, uświadomienie konsekwencji zaniedbywania realizacji obowiązku szkolnego.	Dyrektor, wychowawcy	Podczas wywiadówki – minimum dwa razy w każdym roku szkolnym

Sposoby realizacji:

- Każdy wychowawca jest zobowiązany do przeanalizowania frekwencji uczniów.
- W zależności od skali problemu wychowawca dokonuje podziału uczniów na następujące grupy:
 - „I” – do której zakwalifikowano uczniów z pojedynczymi godzinami nieobecności na lekcjach i jednym dniem nieusprawiedliwionej nieobecności w szkole.
 - „II” – do której zakwalifikowano uczniów mających odnotowanych ponad 10 godzin pojedynczych nieusprawiedliwionych i kilka dni nieobecności nieusprawiedliwionej na lekcjach, ale wobec nich nie toczy się żadne postępowanie w Sądzie, nie znajdują się pod opieką kuratora sądowego, a ich absencja na zajęciach nie stanowi głównej przyczyny zagrożenia niepowodzeniem szkolnym.
 - „III” – do której zakwalifikowani zostali uczniowie nagminnie wagarujący i uciekający z zajęć lekcyjnych, wobec których wychowawcy wyczerpali możliwości oddziaływania w celu poprawy frekwencji, a absencja stanowi zagrożenie niepromowania do klasy programowo wyższej, może też wskazywać lub spowodować niedostosowanie społecznie demoralizację ucznia. W tej grupie znajdują się uczniowie pod opieką kuratora i wobec których toczy się postępowanie w Sądzie Rodzinnym i Nieletnich.
- Działania wobec wagarującego ucznia powinny być zależne od skali problemu, który jest podstawą zakwalifikowania do jednej z trzech grup:

I. GRUPA „I”

1. Wychowawca przeprowadza z uczniem rozmowę, której celem jest poznanie przyczyny wagarów, uciezek z lekcji oraz stanu świadomości dotyczącej konsekwencji dokonywanych wyborów i podejmowanych decyzji.
2. W razie potrzeby wychowawca pomaga uczniowi zweryfikować jego podejście do wagarów, uciezek z lekcji i obowiązków uczniowskich.
3. Wychowawca na bieżąco w wybrany przez siebie sposób informuje rodziców o frekwencji ucznia.

II. GRUPA „II”

1. Wychowawca powiadamia rodziców o wagarach i uciezkach z lekcji co najmniej 1 raz na miesiąc.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia w celu poznania czynników zakłócających uczęszczanie do szkoły i uświadomienia rodzicom wagi problemu oraz możliwości i potrzeby współpracy w przeciwdziałaniu wagarom, uciezkom z lekcji i konsekwencjom takich sytuacji.
3. Wychowawca w czasie rozmowy zobowiązuje rodziców do comiesięcznego osobistego kontaktowania się ze szkołą w celu monitorowania takich sytuacji.
4. Wychowawca prowadzi rozmowę z uczniem w obecności rodziców i ustala warunki poprawy frekwencji ucznia na zajęciach w szkole.
5. W zależności od dalszej sytuacji uczeń może być przekwalifikowany do innej grupy, a w przypadku wyeliminowania problemu wagarów i uciezek z lekcji powinien zostać nagrodzony, np.: pochwałą do rodziców, na forum klasy itp.
6. Wszystkie podejmowane działania wychowawca w razie potrzeby konsultuje z dyrektorem szkoły.

III. GRUPA „III”

1. Wychowawcy przekazują dyrektorowi wykaz uczniów z podaną informacją o skali problemu, podjętych przez siebie działaniach, efektach tych działań, sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.
2. Dyrektor w ścisłej współpracy z wychowawcą podejmuje działania wobec ucznia, jego rodziców.
3. Po wyczerpaniu możliwości oddziaływania szkoły na ucznia i jego rodziców, przy braku pożądanых zmian w realizacji obowiązku szkolnego, dyrektor kieruje sprawę ucznia do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.
4. Dyrektor i wychowawcy współpracują z kuratorami.

2. Obszar: Palenie papierosów, sięganie po inne substancje psychoaktywne.

Lp.	Działania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Realizacja programów profilaktycznych w ramach godzin wychowawczych.	Dyrektor, wychowawcy	Cały rok szkolny
2.	Podjęcie tematu uzależnień w ramach zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów i spotkań z wychowawcą.	Wychowawcy, nauczyciele ucący, pedagog	Cały rok szkolny
3.	Pedagogizacja rodziców.	Dyrektor, pedagog	Podczas wywiadówek
4.	Uczestnictwo młodzieży w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym, organizowanych w szkole i poza szkołą.	Dyrektor, pedagog szkolny	Po uzgodnieniu z organizatorami
5.	Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych zgodnych z zainteresowaniami młodzieży w celu organizowania czasu wolnego.	Wszyscy nauczyciele	Cały rok szkolny
6.	Udział w programie „Trzymaj formę”.	Nauczyciele biologii, wf-u, techniki	Cały rok szkolny

3. Obszar: Brak motywacji do nauki.

Lp.	Działania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Systematyczne informowanie rodziców o wynikach w nauce.	Wychowawcy	Cały rok szkolny
2.	Organizowanie zajęć wyrównawczych i konsultacji dla osób mających zaległości w nauce.	Nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny
3.	Udział w programach rozwijających zainteresowania uczniów polegających na aktywnym uczeniu się np. Moje Bieszczady, Poznajemy Piękno i Walory Przyrodnicze Bieszczadów.	Nauczyciele przedmiotów	Cały rok szkolny
4.	Nagradzanie uczniów, którzy w ciągu roku szkolnego podnieśli średnią ocen o 0,3.	Dyrektor	Koniec roku szkolnego

3. Obszar: Problem przemocy

Lp.	Działania	Odpowiedzialni	Termin realizacji
1.	Prace zespołu wychowawczego w celu zapobiegania występowaniu zachowań agresywnych oraz szybkiego i profesjonalnego reagowania w przypadku ich wystąpienia.	Dyrektor, zespół wychowawczy	Cały rok szkolny
2.	Przeprowadzenie cyklu spotkań z przedstawicielami Policji, Sądu w ramach godzin wychowawczych.	Dyrektor, wychowawcy	Po uzgodnieniu z zaproszonym gościem
3.	Ankietowanie uczniów w celu uzyskania informacji o aktach przemocy i zachowaniach agresywnych w środowisku szkolnym.	Zespół wychowawczy	Dwa razy w roku
4.	Bieżące rozmowy z ofiarami, sprawcami i ich rodzicami.	Zgodnie z procedurami	Cały rok szkolny
5.	Włączenie się do ogólnopolskiej akcji „Stop cyberprzemocy”.	Wychowawcy klas, pedagog	Cały rok szkolny
6.	Udział w spektaklach profilaktycznych.	Pedagog szkolny	Cały rok szkolny

EWALUACJA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

Co roku (we wrześniu), na podstawie programu, zostanie opracowany plan działań profilaktycznych, natomiast w czerwcu nastąpi jego ewaluacja.

Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności narkomania, alkoholizmem i prostytutką.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.

DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji¹, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji, gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela jest określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat,

przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka lub zawiadomienie ich jest niemożliwe, o przewiezieniu ucznia do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości², policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43¹ ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić

policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły, który zawiadamia rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest::

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;

- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

V. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karnego lub przestępstwa:

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karnego

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.

4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

Interwencja pedagogiczna w sytuacji przemocy

Interwencja może być skuteczna wtedy, gdy nauczyciele znają ogólne zasady reagowania na przemoc i będą je stosować w pracy z uczniami.

Zasady reagowania na przemoc:

1. Na każdą sytuację związaną z przemocą reagujemy (brakiem reakcji komunikujemy uczniom, że mają prawo używać przemocy).
2. Reagujemy, przekazując równocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i agresora). Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy.
3. Współdziałamy z innymi nauczycielami i udzielamy sobie nawzajem wsparcia.

Zasady rozmowy ze sprawcą przemocy:

1. Nauczyciel jasno określa cel rozmowy. Cel wyznacza kierunek rozmowy, należy o nim stale pamiętać i ucinać pojawiający się przy takich okazjach, chęć „zaistnienia” kilku innych zwykłych spraw.
2. Nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy.
3. Nauczyciel powinien powiadomić ucznia, że chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić w szkole sytuacjom przemocy.
4. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat: „w tej klasie (szkole) nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żebyś tego nie robił. Nie wolno ci używać przemocy.”
5. Rozmowa ma być dialogiem a nie przemówieniem do sprawcy. Należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie.
6. Miejscem rozmów nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków.
7. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem.
8. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnych etapach powinny być zaangażowane dodatkowe osoby (pedagog, rodzice, dyrektor). Dajemy wtedy uczniowi szansę rozwiązania problemu na niższych poziomach.

9. Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego kontraktu w sprawie zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej zachowań.
10. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku stosowania przemocy wobec innych (w zgodzie z przepisami statutu).
11. Ustalenia zawarte w kontrakcie powinny być znane innym nauczycielom.
W uzasadnionych przypadkach można zrezygnować z jawności kontraktu.

Rozmowy z rodzicami sprawców przemocy

Należy odbyć rozmowy z rodzicami dziecka używającego przemocy, jeśli tylko jest to możliwe. Celem takiej rozmowy jest nie tylko przekazanie informacji o zachowaniu ucznia, ale także pozyskanie rodziców do współpracy.

Ogólne zasady prowadzenia rozmowy są podobne do zasad obowiązujących podczas rozmów ze sprawcami:

- opisujemy zachowanie ucznia,
- komunikujemy, że chcemy mu pomóc,
- wysłuchujemy tego, co rodzice mają do powiedzenia - nie oskarżamy,

«informujemy, że szkoła nie zgadza się na używanie przemocy wobec innych uczniów i oczekujemy w tym zakresie współdziałania. Jeśli rodzic jest bezradny wobec zachowań dziecka, nauczyciel powinien wskazać mu miejsce gdzie może uzyskać pomoc.

W sytuacji przemocy podejmujemy interwencję nie tylko wobec agresorów, ale również okazujemy zainteresowanie, udzielamy wsparcia, a także dodajemy odwagi do stawiania czoła problemom ofiarom przemocy.

W przypadku, gdy ofiary przemocy są niechętne jakimkolwiek rozmowom o swojej sytuacji (lęk przed zemstą sprawców, nieśmiałość, zbyt trudny temat, małe zaufanie do nauczyciela) w żadnym wypadku nie należy zmuszać ucznia do mówienia - trzeba uzbroić się w cierpliwość i próbować różnych sposobów porozumienia się, wystrzegając się barier komunikacyjnych (krytykowanie, obrażanie, moralizowanie, zadawanie licznych pytań, doradzanie, pocieszanie itp.)

Rodzice ofiar przemocy powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami i ich rodzicami). Nauczyciel może zaproponować rodzicom różne sposoby rozwiązywania tego problemu a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo

przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112 .

UWAGA:

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w "Procedurach (...)" albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Podstawy prawne stosowanych procedur:

1. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz. U. z 1982 r. Nr 35 póź. 228 z p. zm.- tekst jednolity Dz. z 2002 r. Nr 11 póź. 109 z / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą /.*
2. *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, póź. 230 z p. zm./*
3. *Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. z 2003 r. Nr 24, póź. 198/.*
4. *Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji /Dz. U. Nr 30 póź. 179 z późn. zm./*
5. *Zarządzenie Nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.*
6. *Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty /Dz. U. z 1996 r. Nr 67, póź. 329 z późn. zm./*
7. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem /Dz. U. Nr 26, póź. 226/.*

Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 paragraf 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Stężenie we krwi ponad 0,5% alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA AGRESJI I PRZESTĘPCZOŚCI

- Wszyscy pracownicy szkoły, rodzice i uczniowie mają obowiązek zgłaszać do zespołów wychowawczych wykrywane w środowisku lokalnym negatywne, z wychowawczego punktu widzenia, czynniki działające na wychowanków, lub mogące taki wpływ wyrzeć.
- Rodzice i nauczyciele powinni zadbać o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów, proponować im pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w gminie.

- Rodzice, wychowawcy i pedagog szkolny mają obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego (rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego z rodzicami w celu ustalenia wspólnych rozwiązań).
- Dyrektor szkoły, wychowawcy oraz pedagog szkolny czuwają nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego (m. in. rozmowy nauczycieli z uczniami i rodzicami - zawiadamianie o sposobach karalności przy nie spełnianiu obowiązku szkolnego, zawiadamianie Wydziału Prewencji Policji o nagminnym wagarowaniu uczniów).
- Wychowawcy i pedagog szkolny powinni prowadzić w różnych formach szkolenia rodziców, pogłębiać ich wiedzę o niedostosowaniu społecznym i uzależnieniach poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami prokuratury, policji, poradni, wyświetlanie tematycznych filmów.
- Dyrektor szkoły ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli, umożliwiać udział w kursach pedagogicznych na temat przeciwdziałania agresji i przestępczości.
- Dyrektor szkoły ma obowiązek przekazywania wychowawcom wykazów uczniów objętych nadzorem kuratorskim.
- Nauczyciele mają obowiązek współpracy z kuratorami sądowymi czuwającymi nad programem resocjalizacji uczniów trudnych (w przypadkach zgłoszenia przez kuratora takiej potrzeby).
- Wszyscy nauczyciele, którzy ukończyli odpowiednie formy doskonalenia zawodowego (kursy, studia podyplomowe) mają obowiązek stosować poznane metody, formy pracy i techniki w pracy z uczniami w celu przeciwdziałania agresji i przestępczości uczniów.
- Wychowawcy dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażują w życie klasy wszystkich uczniów, również nieakceptowanych.
- Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawcy zabiegają o różne formy pomocy materialnej dla uczniów.
- Dyrektor szkoły, pedagog szkolny i wychowawcy mają obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom, które padły ofiarą przestępczości.
- Wszyscy pracownicy szkoły i uczniowie mają obowiązek ścisłej współpracy z policją i z sądem dla nieletnich (w razie zaistniałej potrzeby).
- Dyrektor szkoły, pedagog szkolny i Samorząd Uczniowski przeprowadzają w szkole ankiety przejawów, wywiady dotyczące przejawów przestępczości w celu uzyskania informacji o skali problemu.
- Wszyscy pracownicy szkoły w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla uczniów.

Rodzice, wychowawcy i pedagog szkolny poprzez prowadzone działania wychowawcze kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów karalnych.

ABSOLWENT SZKOŁY PODSTAWOWEJ W KOMAŃCZY

Rozwój intelektualny	Rozwój emocjonalny	Rozwój zdrowotny	Rozwój społeczny
jest dociekliwy, poszukuje dobra, prawdy i piękna w świecie	potrafi dokonać samooceny	dba o swoje zdrowie	identyfikuje się w działaniu ze społecznością szkolną i lokalną
planuje działania i przewiduje ich efekty	stara się akceptować siebie	potrafi dbać o stan środowiska przyrodniczego	potrafi przyjąć odpowiedzialność za powierzone zadania i swoje czyny
korzysta z różnych źródeł informacji	potrafi sobie radzić w sytuacjach trudnych	aktywnie spędza wolny czas	zna swój region i kultywuje tradycje narodowe i rodzinne
potrafi twórczo myśleć	reaguje na sugestię i krytykę	zna zagrożenia związane z nałogami	dostrzega potrzeby własne i innych ludzi
zna i rozwija swoje talenty, możliwości i zainteresowania	zna i przestrzega podstawowe zasady moralne		jest tolerancyjny
umie organizować pracę własną i zespołową	potrafi egzekwować swoje prawa		umie właściwie funkcjonować w grupie społecznej
jest przygotowany do podjęcia nauki w gimnazjum			potrafi komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi